

VERSLAG

Vergadering van het Centraal College van Deskundigen Archeologie

Datum : Maandag 12 december 2011
Plaats : Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
Tijd : **13.30 – 17.00 uur**
Kenmerk : SIKB-CCvD Archeo_N_12_49834

Aanwezig	Werkt bij	Afgevaardigd door / rol
Dhr. P. Rouing	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	VNG
Dhr. J. van den Bosch (JvdB)	SOB Research	NVAO
Drs. J. Deebe (JD)	RCE	Rijk
Drs K. Esser (KE)	Archeoplan	VOiA
Drs. S. Boogert (SB)	Erfgoedinspectie	EGI/Rijk
Drs. A. Mars (AM)	Provincie Drenthe	IPO/IWC
Drs. M. Verbruggen (MV)	RAAP Archeologisch Advies	VOiA
Drs. N. Vossen	Pro Erfgoed	NVvA
Dr. E.F. Gehasse (EG)	RWS/DVS	RWS
Prof. N. Roymans (NR)	Vrije Universiteit	Archon
Mevr. P. Schillemans	KIWA	VOC
Dhr. M. van Gelderen	Bouwfonds	NEPROM
Dhr. J. Hendriks (JH)	ADC Archeoprojecten	NVAO
Dhr. J. Klepper (HK)		Voorzitter
Drs. E.N. Wieringa (EW)	SIKB	Secretaris
Mr. drs. W. de Koning (WdK)	SIKB	Programmadirecteur

Afwezig

Drs. J. de Boer (JdB)	Waternet	Unie v. Waterschappen
Drs. N. Arts	Gemeente Eindhoven	CGA
Prof. H. Fokkens (HF)	Universiteit Leiden	Archon

Gasten

Arthur de Groof (agp. 2)	SIKB
Berta Buurman (alle m.u.v. agp. 2)	Erfgoedinspectie

Verslag

E. Wieringa

1 13.30 Opening, vaststellen van de agenda

H.Klepper

De VZ opent de vergadering en noemt de afwezigen en personen die later zullen aanschuiven. Er zijn twee gasten: Arthur de Groof van SIKB bij agp. 2 en Berta Buurman van de Erfgoedinspectie bij agp 5. Nathalie Vossen is als bestuurslid afgevaardigd door de NVvA en neemt voor het eerst deel aan de vergadering. Er volgt een voorstelrondje.

De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld.

Het openbare deel van de vergadering wordt onderbroken voor een besloten deel i.v.m. de geheimhouding die geldt voor agendapunt 2. Hiervan wordt afzonderlijk verslag gemaakt. Dit verslag kan desgewenst bij de secretaris worden ingezien onder geheimhouding.

2 13.35 - 14.00 Verzoek aan CCvD in het kader van EVC-procedure (ivm privacy wordt geheimhouding gevraagd)

- *Agp 2 bijlagen 1 tot en met 8*

Zie boven.

3 14.15 – 15.00 Praktijkpunten toepassing, toezicht KNA en vergunningverlening

- *Brief AWN Lek en Merwestreek (& voorstel besluitvorming, Agp 3 bijlage 1)*
- *Voorstel tot besluitvorming: discussiebijeenkomst organiseren i.s.m. Erfgoedhuis Zuid-Holland*

Reacties CCvD leden:

VOIA: Naar aanleiding van de brief: wat is het werkelijke probleem? Het lijkt erop dat er op deze locaties geen gelegenheid is voor het uitvoeren van goed booronderzoek vanwege de aanwezigheid van bebouwing. Mogelijk kan hier dan ook aangesloten worden op het protocol Archeologische Begeleiding.

IPO/IWC: het lijkt dat de status van deze terreinen niet duidelijk is. Als er beleid voor is, zou daar op aangesloten moeten worden.

NVAO: het zou beter zijn om ondergrenzen/kwantitatieve normen voor het uitvoeren van booronderzoek op te stellen. In de KNA is daar helaas niets over opgenomen.

De vergadering besluit met het volgende

Het CCvD stemt in met het voorstel om samen met het Erfgoedhuis Zuid-Holland een bijeenkomst te organiseren. Het CCvD adviseert om hierbij uitdrukkelijk ook de provincie Zuid-Holland uit te nodigen.

Actie: SIKB/EW

4 14.15 – 14.30 Prj 144 Harmoniseren eisen deponeren

- *Ter besluitvorming: instemmen wijzigingen uitwisselingsprotocol (Agp. 4 bijlage 1 t/m 4)*
- *Ter kennisgeving: KNA Wijzigingsbad (Agp. 4 bijlage 5)*

Wdk licht de laatste documenten kort toe.

Reacties CCvD leden:

VOIA: het onderwerp heeft meerdere malen op de CCvD agenda gestaan. Echter, inhoudelijk is er nog nooit in het CCvD naar het nieuwe protocol gekeken. Er is een pilot geweest en besloten is om voor de implementatie van het uitwisselformaat ruim de tijd te nemen. Vraag is of de doorgevoerde aanpassingen wel voldoende besproken en akkoord bevonden zijn? Technisch is het allemaal lastig navolgbaar. Zijn we wel op de goede weg met het XML formaat? Zoals het er nu ligt is het ongeschikt en niet geschikt om op door te kunnen bouwen. De VOIA vraagt meer tijd om alles nog eens te bezien. Verzoek is om pas op de plaats te maken en nog eens goed naar het geheel te kijken. Dit met name omdat de scope gedurende het proces zoveel breder is geworden.

RCE: vraagt naar het begrip 'verzamelwijze', wat is de logica daarachter? Ook graag helderheid over de aansluiting op Archis 3.

WdK: licht toe dat er diverse overleggen zijn geweest. Vanuit RAAP zou er een notitie als komen, die is nog niet binnengekomen. Het formaat is een ICT technisch begrip en een variant op de XML. Dit is altijd het uitgangspunt geweest. Waar gaat het dan over? Domeintabellen/codetabellen? Of het voor mensen leesbaar is? Wat nu voorligt zijn keuzes die allemaal al eerder zijn gemaakt. Niet helder is geworden wat nou precies het probleem was. Wel zijn op basis van de pilot zaken naar voren gekomen die aanpassing behoeven. Het zou jammer zijn als dat de verdere besluitvorming gaat ophouden. We zijn nog maar net begonnen met het implementeren. Het is niet verstandig als we ons laten weerhouden door partijen die nog niet willen meedoen. Pleidooi is op de ingeslagen voort te gaan evenals het overleg met betrokkenen. In maart 2012 is een brede bijeenkomst voorzien voor deponthouders om helder en inzichtelijk te maken wat het invoeren voor hen betekent.

VOIA: geeft te kennen toch nog bezwaar te hebben. We stellen nu iets vast wat niet omkeerbaar is. Kern is bijv. de opbouw van de tabellen en wat er wel/niet inzit. Er zijn verschuivingen geweest en niet handige keuzes gemaakt. Software bouwers zeggen: dit moet je nooit zo doen. Er zijn nog de nodige technische problemen, XML zelf staat echter niet ter discussie. Aan de makerzijde is momenteel een gebrek aan interesse om te investeren, omdat het huidige voorstel niet geschikt is om op door te ontwikkelen. Er is dus nog te weinig draagvlak en dat vormt een serieus probleem. Ook de NVAO schaart zich achter deze mening.

WdK: de VOIA stelt nu vragen die inhoudelijke deskundigheid vereisen. Het was beter geweest als de principiële bezwaren vooraf door de VOIA kenbaar waren gemaakt, dan konden deskundigen in het project de vragen ter vergadering beantwoorden en er een betere voorbereiding op geweest zijn.

NVVA: vraagt wat de VOIA dan voorstelt? VOIA: laten we ons eerst goed informeren. Dat betekent niet noodzakelijkerwijze vertraging of achterstand.

RWS: het is goed om op een meta niveau te beschouwen vanuit de archeologie wat je hiermee wilt bereiken?

VOIA: Ten aanzien van het Wijzigingsblad is er sprake van een slordigheid bij pag. 2 onderaan.... Wie beslist over het vondstmateriaal?

SIKB geeft aan dat dit over eerder besloten Selectierichtlijnen gaat en daar zijn geen wijzigingen op geweest. Daar is al eerder over besloten. In praktijk betekent dit concreet dat de provincie en de gemeente een besluit nemen. Uitvoerder loopt nu niet aan de leiband van de deponthouder. Deponthouder moet zijn gelijk of ongelijk bevechten met de andere overheid. Het is verstandig dat de uitvoerder niet zelf beslist om te voorkomen dat hij later met de (meer)kosten wordt opgezadeld. VOIA vraagt wat te doen als niemand reageert, wie beslist dan? Dan is het logischerwijze de opdrachtgever. Besloten wordt dit punt alsnog te verhelderen. De zin wordt dan op pag 2 van het Wijzigingsblad onder tijdsduur reactie als volgt geherformuleerd:
Bij uitblijven van een reactie van de deponthouder binnen de afgesproken termijn

mogen de overige partijen beslissen of het materiaal wel of niet uit het veld meegenomen dient te worden. Logischerwijze wordt het besluit om materiaal wel of niet mee te nemen uit het veld dan genomen door de bevoegde overheid in overleg met de opdrachtgever. In het geval ook de bevoegde overheid geen besluit kan of wil nemen dan beslist de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever de vergunninghouder geen opdracht geeft het materiaal mee te nemen, dan mag de vergunninghouder zelf beslissen, maar de laatste loopt dan het risico ook zelf de (meer)kosten te moeten dragen.

Besloten wordt:

Het uitwisselingsprotocol komt in maart 2012 opnieuw en meer fundamenteel aan de orde in het CCvD.

Het Wijzigingsblad wordt op het punt Selectierichtlijnen en tijdsduur reactie aangepast conform bovenstaande.

Actie: SIKB/WdK/EW

5 14.30 – 15.30 Ronde tafel CCvD: Bepalen koers 2012

- *Intro: Presentatie uitgevoerde projecten tot en met 2011 en doorlopend in 2012/2013*
- *Discussienotitie met voorstellen en besluitvorming n.a.v. de Evaluatie van Malta, het rapport van de Erfgoedinspectie en het SIKB-congres? (Agp 5 bijlage 1)*
- *Agp 5 bijlage 2: Ruimte voor archeologie Synthese van de themaveldrapportages (RIGO)*
- *Agp 5 Bijlage 3: Kwaliteit een zorg? Kwaliteitszorg en zelfregulering in de Nederlandse Archeologie*

SIKB/EW geeft met behulp van een aantal sheets een introductie op de ronde tafel. Met name wordt stilgestaan wat er de afgelopen jaren aan projecten gedaan is en welke leidraden onder beheer van SIKB/CCvD verschenen zijn. Tevens wordt stilgestaan bij het gebruik van de huidige leidraden en de wens/onwenselijkheid om nieuwe leidraden te ontwikkelen. Zo heeft SIKB van RWS een subsidiebijdrage ontvangen voor het ontwikkelen van een leidraad voor scheepsarcheologie.

De VZ geeft aan dat in het RIGO rapport een duidelijke aanbeveling is gedaan om de positie van het CCvD te verstevigen. Wat vinden de leden daarvan?

NVvA: de discussienotitie is goed voorbereid. Aandacht voor wat er al goed gaat en daar aan vasthouden. De NVvA is een groot voorstander van de leidraden.

VOC/KIWA: goede notitie, vraag is wel hoe het verder moet met de certificering. Er zijn op dit moment (nog maar) 3 gecertificeerde partijen.

ARCHON: is bezorgd over de opmerking gemaakt tijdens de sessie op het SIKB congres over een toenemende spanning tussen bedrijven en universiteiten. Volgens Archon is daar niet in serieuze mate sprake van en zou dit willen nuanceren. Al gaat het om een losse opmerking, het komt als thema vaak terug. Koers van het CCvD zou dan ook moeten zijn om de verschillende werelden en spelers bij elkaar te houden.

RCE: Is een helder stuk. Doorontwikkelen van de leidraden, inhoud en kennis op

gemeentelijk niveau zou meer aandacht moeten krijgen. Het is belangrijk dat zaken in samenwerking en samenhang uitgevoerd worden. Het CCvD is daarin een samenbindende factor en zou daarom een duidelijke stem moeten hebben bij diverse ontwikkelingen in het veld.

IPO/IWC: CCvD richt zich vooral op (veld)onderzoek, er zijn ook andere rollen in de AMZ die meer aandacht van het CCvD verdienen. Die andere rol is net zo wezenlijk. Het CCvD zou dan ook breder moeten te kijken dan sec onderzoek zoals bijv. de kwaliteit van beleid. Er is behoefte aan een gemeenschappelijke stem. Het CCvD zou meer een rol als belangenbehartiger op zich kunnen nemen

NVAO: In het CCvD zijn onderwerpen dikwijls te fijnmazig, terwijl op macroniveau zaken nog niet op orde zijn. Bredere blik is dus gewenst. Zo is de status van verwachtingskaarten en het geloof daarin niet heel goed, dus waarde daarvan moet gerelativeerd worden. Liever geen Register en certificering is niet perse het beste middel om kwaliteit te borgen. De EGI zou wel versterkt moeten worden.

VNG: liever geen KNA protocol voor verwachtingskaarten. Opname als protocol in de KNA is veel te zwaar. Het tast de beleidsvrijheid van de gemeenten aan. Nu kunnen gemeenten zelf bepalen wat voor een soort kaarten (en hoe duur) ze willen laten opstellen. Opname in de KNA betekent een format. Dit neemt niet weg dat de Kwaliteit van de kaarten niet altijd even goed is. Er is behoefte aan meer afstemming onderling. Een goede handreiking is geen probleem m.n. om goede vraagstelling vanuit opdrachtgever te borgen. De meeste archeologen weten wel hoe het moet, maar vraagstelling en makers geven niet aan wat de kwaliteitskenmerken van de kaart zijn.

NEPROM: aandacht voor meer verantwoording doen we de goede dingen en doen we ze goed, wel richtinggevend zijn als CCvD. RCE: over welk type kaart hebben we het? Er is veel verwarring over soorten kaarten en het doel daarvan.

VOIA: Wat is de meerwaarde van certificering wat wil het CCvD als de vergunningverlening komt te vervallen? Veld moet ook zelf keuze willen maken en zelf koers willen bepalen. Het publiek-private karakter van de AMZ zorgt dat we gevangen blijven in bepaalde discussies (vergunning, register, certificering). Zolang de minister vasthoudt aan vergunningverlening zullen bedrijven geen behoefte hebben aan certificering. NVAO: er is fors geïnvesteerd in vergunning door bedrijven en het werkt. Certificeringinspanning betekent hoge kosten. EGI: De certificeringsinspanning zou mee moeten vallen als de bedrijfsvoering van de opgravende organisatie al volgens de principes van kwaliteitszorg ingericht is. De nu ingebrachte bezwaren lijken de bevindingen van de EGI te bevestigen dat dit niet bij alle organisaties het geval is.

VOC/KIWA: in de zelfregulering stel je zelf de Beoordelingsrichtlijn (BRL) vast en de inhoud van de norm. Je staat daarmee zelf aan de lat om een grote administratieve last te voorkomen.

(Jan Hendriks vertrekt om 16 uur)

De EGI wijst er op dat de indruk wordt gewekt dat alleen de inspectie behoefte heeft aan een beroepsregister, maar de kwaliteit van de archeologie is er bij gebaat als ook gemeenten die invulling geven aan hun rol van bevoegd gezag inzicht hebben in beroepskwalificaties van archeologen. NVvA: niet alleen de EGI maar ook opdrachtgevers hebben baat bij een openbaar Register. Ook IPO/IWC is voorstander,

temeer er nu een grote groep archeologen is die niet vertegenwoordigd is in het kwaliteitszorgsysteem. Bijvoorbeeld ZZP-ers die een PvE opstellen. Kwalificatie moet wel ergens vandaan komen, RCE geeft immers niet vrij of iemand Senior is. Daarom kan bijvoorbeeld een gemeente niet goed bediend worden. Als hele veld zouden we alles goed moeten regelen en niet alleen focussen op vergunninghouders en veldwerk. RWS: heeft ook behoefte om de kwaliteit kunnen te kunnen duiden. Grote groep die daar niet onder valt dus een Register/Certificering ook voor adviseurs en specialisten. NEPROM: een vorm van certificering is goed, maar niet te veel doorslaan. Als het gedaan wordt, moet het wel verplicht zijn.

RCE: ook behoefte om als CCvD te reageren op actuele ontwikkelingen in de AMZ cyclus. Zoals het uitvoeren van vindplaats selectie voor inventarisatie. Bijvoorbeeld over de nieuwe aanpak van Hazenberg Archeologie. Afgesproken wordt dit apart in 2012 te agenderen.

Actie: SIKB/EW

WdK: in het RIGO rapport wordt aanbevolen de rol van het CCvD te bestendigen en te verstevigen. Is er reden tot versteviging? Er zijn verschillende punten naar voren gebracht. Zoals meer aandacht vanuit het CCvD voor onderwerpen op het vlak van beleid. VOIA stelt voor hier aparte thematische vergaderingen voor te organiseren en thema's duidelijk te splitsen. RWS: beleid wel goed definiëren want dat kan voor meerdere uitleggen vatbaar zijn. WdK: Deels passen deze thema's binnen het beschikbare budget. Voor uitbouw van de rol moet wel een goede reden zijn.

Besloten wordt:

Er wordt formeel niets besloten, is ook niet het eerste uitgangspunt geweest van deze discussie. Reflecterend op de bespreking proeft de VZ terughoudendheid bij bedrijven ten aanzien van het Register en certificering. Voor verwachtingskaarten liever geen normering, wel een vorm van een handreiking. Selectie vooraf als thema uit het veld komt terug in 2012. De EGI geeft aan tevreden te zijn dat deze discussie op deze wijze in het CCvD gevoerd is en zou dat graag vaker terug zien komen.

Actie: SIKB 2012

6 15.30 – 16.00 Mededelingen en verslag 12 september 2011

Ter vaststelling:

- *Verslag 12 september 2011 (Agp 6 bijlage 1)*

NVAO: het verslag is te stenografisch, het is niet altijd helder wie of wat besproken is en welk standpunt is ingenomen is. Graag uitgebreider formuleren in het verslag.

- *Herbenoeming en actualiseren van het Rooster van Aftreden (Agp 6 bijlage 2)*

Het rooster wordt aangepast: benoeming van Jan Hendriks namens de NVAO loopt door en die van Jente van den Bosch loopt ook door. Dit is de laatste CCvD vergadering waaraan Alexandra Mars namens IPO/IWC deelneemt. De VZ dankt haar hartelijk voor haar actieve inzet en goede afvaardiging.

Ter informatie:

- *Prj 157 Integrale benadering vooronderzoek SIKB prj 157 Geofysisch onderzoek (mondelinge toelichting E. Wieringa & Agp 6 bijlage 3)*
- *Prj 182 Eisen aan conserveren def. Projectplan (Agp 6 bijlage 4)*
- *Vergaderschema 2012: 19 maart, 4 juni, 10 september en 10 december*
- *Ter agendering 2012: Brief dhr Hartman en reactie Ministerie (Agp 6 bijlage 5 & 6)*

7 16.00 Rondvraag & afsluiting met feestelijke borrel en uitstekende hapjes!

